

Február

OVOCIE DUCHA SVÄTÉHO

II.

RADOSŤ

Prvým ovocím Ducha Svätého je láska a ten, kto je Bohom milovaný, odpovedá na túto lásku, miluje Boha a svojich blízkych a žehná aj svojim nepriateľom. Takýto človek potom v srdci pocíti skutočnú radosť. Pán Ježiš v evanjeliu hovorí: „*Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske. Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná. Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás*“ (Jn 15,9-12). Radosť pochádza z toho, že sme milovaní a že lásku rozdávame druhým.

RADOSTNÁ ZVEŠŤ – RADOSŤ V EVANJELIU

Slovo radosť je v Novom zákone spomenuté 133-krát. Osobitným miestom radosti je 15. kapitola Evanjelia podľa Lukáša. Nachádzame tu tri podobenstvá: o stratenej ovci, o stratenej drachme a o stratenom synovi. Keď sa ovca, drachma a syn stratili, spôsobilo to smútok. Tí, ktorí ich hľadali a nakoniec našli, zakúsili radosť. Pastier, žena a otec v týchto podobenstvách sa všetci radovali. Pastier vzal ovcu *s radosťou na plecía* a len čo prišiel domov zavolať priateľov a susedov a povedal im: „*Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila*“ (Lk 15,5-6). Podobne čítame o žene, ktorá našla drachmu: zvolala priateľky a susedky a povedala: „*Radujte sa so mnou...*“ (porov. v. 9). A otec, ktorému sa vrátil stratený syn, dá priniesť najlepšie šaty, vzácny prsteň, obuv, vykrmené teľa a povie: „*Jedzte a veselo hodujte...*“ (porov. v. 22-23). A staršiemu synovi, ktorý sa nad tým všetkým pohoršoval, vysvetľuje: „*Patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy a ožil, bol stratený, a našiel sa*“ (v. 32). Radosť je teda nájdenie toho, čo sme stratili, alebo nájdenie niečoho cenného: pokladu v poli, alebo vzácnnej perly (Mt 13,44-45). Už v Starom zákone je radosť spojená s návratom k Pánovi, o čom svedčí hlavne vyslobodenie ľudu z Egypta, a jeho vstup do zaslúbenej zeme. Začiatok smútku treba hľadať v Edene, keď Adam a Eva stratili priateľstvo s Bohom a prístup do raja, ktorý museli opustiť. Toto je tá základná strata, od ktorej sa odvíjajú všetky ostatné. Preto je evanjelium radostnou zvesťou, lebo nám hovorí o tom, že Ježiš nám raj vydobyl späť, že nám znova otvoril cestu a my doň môžeme opäť vstúpiť. Ako začína Nový zákon? Archanjel Gabriel pozdravuje Máriu *Chaire* – Raduj sa! Je to naplnenie proroctva o radosti dcéry Siona, pretože uprostred nej, v jej lone, teraz skutočne býva Pán. A ona túto radosť

prináša Alžbete a Jánovi, ktorý poskočil radosťou v lone svojej matky. Na konci Nového zákona, keď sa Ježiš lúči s apoštolmi, hovorí im: „Zasa vás uvidím a vaše srdce sa bude radowať. A vašu radosť vám nik nevezme. ... Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“ (Jn 16,22; Mt 28,20). Neskôr, keď ho učeníci videli vzkrieseného, „zaradovali sa“ (porov. Jn 20,20). Evanjelium je radosná zvesť, že uprostred nás prebýva Boh, že je pri nás a ešte viac: že je v nás. V Skutkoch apoštolov sa dozvedáme, že kadiaľ učeníci prešli, tam „nastala veľká radosť“ (Sk 8,8) a oni aj uprostred prenasledovaní „boli naplnení radosťou“ (Sk 13,52). Nechajme sa aj my vziať do tohto prúdu radosť! A keď sa hriechom vzdialime od Pána, keď sa stratíme, cesta späť nie je ťažká. Pretože nebeský Otec má vždy pre nás otvorenú náruč a ponúka nám svoje milosrdenstvo. Prameňom radosť je teda prijatie milosrdenstva, obnovenie vzťahu lásky s Bohom a s blížnym, aby mohol Pán prebývať v našej duši.

ČO JE KREŠŤANSKÁ RADOSŤ?

Radosť nie je to isté čo zábava alebo prechodné oduševnenie, nie je to len jednoduchý optimizmus. Kresťanská radosť je plodom osobného stretnutia sa so živým Kristom, je ovocím Ducha Svätého. Sv. Pavol nám v Liste Filipanom pripomína: „Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!“ (Flp 4,4)

Túto výzvu robí zvláštnou slovíčko **USTAVIČNE**. Je mnoho dôvodov na radosť. Radosť pociťujeme, keď sa nám niečo veľké podarí, alebo keď sa v rodine narodí dieťa, keď vyhráme súťaž, alebo nejakú cenu. Ale ustavične sa radowať, teda stále? Nie je to trochu zvláštne? A čo keď ma niekto horko sklamal, alebo som dostal zlú správu od lekára, rozpadajú sa mi plány, lebo pozíciu, po ktorej som túžil, dostal niekto iný, alebo ležím v nemocnici... Je opäť mnoho okolností, kedy radosť neprežívame. Nie je to až akési bezcitné, vyzývať v takýchto situáciách k radosť? A ako sa vôbec dá niekomu prikázať radowať sa? Nie je radosť niečo, čo prichádza a odchádza v závislosti od okolností, ktoré my sami nevieme ovplyvniť? Áno, je pravdou, že či cítime alebo necítime radosť, naše emocionálne rozpoloženie často závisí od faktorov, na ktoré nemáme dosah. Raz sa ráno zobudíme v dobrej nálade, inokedy vstaneme „ľavou nohou“. A aj počas jedného dňa sa nám nálady menia. Dobrá správa nás poteší, iná zase sklame, ľahko nás čosi nahnevá. V živote človek zakusuje úspech aj zlyhanie, radosť i smútok.

☞ **Tak ako je to s tou ustavičnou radosťou?** Radosť, o ktorej hovorí sv. Pavol, je vedomie, že napriek prudko meniacim sa skutočnostiam okolo nás, napriek často turbulentným emóciám, je tu niekto, kto je ten istý včera i dnes a naveky – Ježiš Kristus (porov. Hebr 13,8). On je tým pevným bodom, stredom všetkého, kam smeruje naša viera, nádej a láska. Dôležité je, aby sme nezostali na povrchu, pri vonkajšom posudzovaní udalostí, ale všetko vzťahovali k podstatnému. Tam nájdeme našu radosť – Ježiša.

☞ Emócie sú často na povrchu, ale v duši môže byť napriek búrke pokoj a radosť. Keď nás sv. Pavol vyzýva k ustavičnej radosť, chce nám vlastne povedať: **nežite povrchno, ale buďte zakorenení v Kristovi a v hĺbke duše nájdete pokoj a radosť**. Sv. Pavol hovorí z vlastnej skúsenosti. Slová adresované kresťanom vo Filipách o ustavičnej radosť písal Pavol z väzenia! Jeho život nebol vôbec jednoduchý, práve naopak. Na svojich misijných cestách si prešiel mnohými skúškami: bol bitý, kameňovaný, stroskotal na lodi, zakúsil hlad, smäd, nahotu, prenasledovanie. V Druhom liste Korinťanom hovorí dokonca o takom súžení, ktoré bolo nad jeho sily, takže sa mu už nechcelo ani žiť (porov. 2 Kor 1,8). Ale Ježiš bol jeho skalou a v ňom nachádzal všetku potrebnú útechu a silu a dokonca radosť, že môže trpieť za evanjelium, že všetko, čo sa v jeho živote deje, ho zjednocuje s Ježišom.

HRAD NÁŠHO VNÚTRA

Ako sa teda dostaneme z povrchu, kde nami zmietajú rôzne emócie, stále hlbšie, až na to miesto v strede našej duše, kde nájdeme istotu a vnútornú radosť, lebo tam prebýva Ježiš? (Sv. Terézia z Avily to miesto nazývala vnútorný hrad, sv. Ján z Kríža vnútorná vínná pivnica.)

Dostaneme sa tam **MODLITBOU**. Keď sa modlíme rannú a večernú modlitbu, keď sa modlíme ruženec, prichádzame na sv. omšu, čo robíme? Zostupujeme z povrchu do vnútra duše, do stredu, do vnútornej komnaty, kde prebýva Ježiš.

Modlitba je upriamenie srdca na prítomnosť Ježiša v nás. Takto žili svätí. Snažili sa o život v Božej prítomnosti. Prečo mala Matka Tereza vždy na tvári úsmev, hoci pracovala v najhorších slumoch sveta, kde nebolo nič len chudoba a utrpenie? Pretože nežila na povrchu, ale zakorenená v Kristovi sa rozdávala druhým. Alebo sv. Tomáš Morus – ako mohol kráčať k vlastnej poprave s humorom? Lebo mal v duši živého Krista a vedel, za koho zomiera.

Sv. František Saleský povedal: „*Svätý, ktorý je smutný, je naozaj smutný svätý*“. (Teda inak povedané: na zaplakanie). Povedať: „smutný kresťan“, je vlastne protirečenie.

Svätý Otec sa teraz vo svojich katechézach venuje téme čností a nerestí a zároveň vyhlásil rok modlitby. Pretože to spolu súvisí! Len ak modlitbou zostúpime z povrchu do hĺbky, budeme mať silu žiť čnostným životom, čím sa staneme požehnaním pre druhých.

☞ Sv. Pavol tiež hovorí, že treba „*pamätať na slová Pána Ježiša; lebo on povedal: Blaženejšie je dávať, ako prijímať*“ (Sk 20,35). Pavol tu cituje slová samého Ježiša! On nás posielal túto radosť rozdávať druhým. To je radosť z ohlasovania evanjelia, radosť vzkrieseného Krista, víťaza nad každým zlom, ktorý dáva zmysel nášmu životu.

☞ Je to radosť zo spásy, ktorú môžeme prežiť aj s prichádzajúcim **Pôstnym obdobím**. Na Popolcovú stredu si pripomenieme vlastnú pomínutelnosť: Prach si a na prach sa obrátiš. Liturgia Cirkvi nám predkladá tieto slová nie preto, aby nám zobrala radosť zo života, práve naopak, aby nám pripomenula, že smrť nemá posledné slovo. Ukazuje nám cestu k večnej radosi. Poznačenie čela popolom nám síce na jednej strane pripomína náš odchod zo sveta, ale zároveň nám hovorí, že sme povolani žiť večne s Bohom. Pôst je v tomto zmysle obdobím radosti, lebo Bohu dávame možnosť nás pretvárať a pripravovať nás na večný život s ním. Je teda prípravou na večnú radosť. Keby Ježiš nevstal z mŕtvych, tak by sme žili v zúfalstve, v presvedčení, že koncom všetkého je temný hrob. Náš Pán však vstal z mŕtvych a to je dôvod k pretrvávajúcej radosti.

☞ Myslime tiež na to, že Pôstne obdobie je príležitosťou hľadať stratený kontakt s Bohom, ale aj s ľuďmi. Ako to píše pápež František vo svojej apoštolskej exhortácii *Evangelii gaudium* (Radosť evanjelia): „*Pozývam každého kresťana, nech už sa nachádza na akomkoľvek mieste a v akejkoľvek situácii, na nové osobné stretnutie s Ježišom Kristom alebo aspoň ochotne nechať sa stretnúť; na každodenné, neprestajné hľadanie Krista*“ (EG 6).

Skutky pokánia, o ktoré sa chceme počas pôstneho času snažiť (modlitba, pôst, almužna) nie sú samoúčelné, ale sústreďujú náš vnútorný zrak na náš konkrétny život, na náš vzťah k Bohu a naše vzťahy s blíznymi. Nech sa pre nás všetkých stane tohtoročné Pôstne obdobie časom radosti z nájdania toho, čo je vzácne a potrebné!

ON ŽIJE!

Rozprávanie Richarda Wurmbranda (1909 – 2001), rumunského pastora

Jedného dňa prišiel k Wurmbrandovi istý ruský dôstojník. Nemal ani tie najmenšie vedomosti o Bohu. Pastor mu začal čítať Reč na vrchu a Ježišove podobenstvá o láske. „Keď ich počul, skákal v nevýslovnej radosi po izbe a volal: *„Aká jedinečná krása! Ako som len mohol žiť bez poznania tohto Krista!*“ Bolo to po prvýkrát, čo som videl niekoho tak veľmi sa tešiť z Ježiša. Potom som mu začal čítať o Ježišovom umučení, ale vôbec som ho na to vopred nepripravil. Dôstojník klesol späť do svojho kresla a začal bezradne plakať. Uveril v záchrancu, a ten bol teraz mŕtvy. Pozeral som sa naňho a hanbil som sa, že ja som sa nazýval kresťanom a dokonca farárom, ktorý si doteraz myslel, že môže iných poučovať. No sám som nikdy nemal takú účasť na Kristovom utrpení, ako to urobil tento ruský dôstojník... Potom som mu prečítal správu o vzkriesení. O tom tiež nič nevedel... Tu sa udrhel do stehna a hrubo zakľal, no myslím, že preňho to bola v tomto okamihu „svätá“ nadávka... Od radosi nahlas zvolal: *„On žije!*“ A znovu začal celý blažený skákať po izbe. Povedal som mu, aby sme sa pomodlili. Spolu so mnou padol na kolena a jeho modlitba bola takáto: *„Ó, Bože, aký si ty len dobrý chlapík! Keby som ja bol na tvojom mieste a ty by si bol ja, nikdy by som ti neodpustil tvoje hriechy. Ale ty si naozaj príma chlapík, mám ťa úprimne rád, z celého srdca!*“ Myslím, že všetci anjeli v nebi stíchli, aby si mohli vypočuť túto dokonalú modlitbu ruského dôstojníka.“

RADOSTNÉ DIEŤA

Kostol môže byť niekedy aj miestom plným rušivých elementov: mobilných telefónov s nepríjemným zvončením, starších ľudí, ktorí hlasno (a neprestajne) kašľú a, samozrejme, plačúcich detí. Ale čo dieťa, ktoré sa usmieva? Je to rušivý prvok pri bohoslužbe? V 70. rokoch 20. storočia sa americká humoristka Erma Bombeková zúčastnila na bohoslužbe, na ktorú nikdy nezabudla. Stalo sa niečo, čo ju pobúrilo. Tu je jej opis toho, čo sa stalo: „Minulú nedeľu v kostole ma zaujalo malé dieťa, ktoré sa otáčalo ku každému a zoširoka sa na nás všetkých usmievalo. Nežmurkalo, nedžavotalo, nekričalo, nekopalo, netrhlo spevníky ani sa neprehrabávalo v maminej kabelke. Len sa usmievalo. Nakoniec ním matka trhla a javiskovým šepotom, aké sa dalo počuť v malom divadle na Broadwayi, povedala: *„Prestaň sa vycierať! Si v kostole!*“ A ako keby mu práve dala remeňom na zadok, začali sa mu po líkach kotúľať slzy. A matka ešte dodala: *„Takto je to lepšie,*“ a vrátila sa k svojim modlitbám. To ma naozaj nahnevalo. Napadlo mi, že celý svet je v slzách a táto žena nič nepochopila. Chcela som si pritiahnúť toto dieťa so slzami zaliatou tvárou k sebe a povedať mu o svojom Bohu. O šťastnom Bohu. O usmievavom Bohu. O Bohu, ktorý musel mať zmysel pre humor, keď stvoril takých ľudí, ako sme my. Chcela som mu povedať, že je chápvavý Boh, ktorý rozumie malým deťom, ktoré sa v kostole špárajú v nose, lebo sa nudia. Chcela som mu povedať, že som svojho času dostala pár rán za to, že som sa odvážila usmievať sa na náboženstve.“

RADOSŤ Z PÁNA JE MOJA SILA!

Svedectvo mučeníka baptistickej cirkvi Ivana Mojsejeva

„Boh nádeje nech vás naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby ste v sile Ducha Svätého oplývali nádejou“ (Rim 15,13).

Nádej alebo iným slovom dôvera je čnosť, ktorú v dnešnej dobe zvlášť potrebujeme. Dôveru, ktorá pramení z viery, že sme Bohom nekonečne milovaní, že je našim dobrotivým, starostlivým Otcom, že všetko čo dáva alebo dopúšťa, je pre naše dobro, že aj keď mnohému nerozumieme, pri ňom nájdeme vždy útechu a bezpečie, dokonca vnútornú priam nevysvetliteľnú radosť.

Ivan Mojsejev pochádzal z Moldavska a ako 18-ročný v roku 1970 musel nastúpiť do vojenskej služby v Sovietskej armáde. Bol presvedčený, že si Pán od neho praje, aby vydával o ňom svedectvo, aby nemlčal. Po dvoch rokoch vo vojsku zomrel mučeníckou smrťou a jeho posledné slová boli: „*Kristus miluje všetkých hriešnikov!*“ Jeho jedinou náboženskou praxou v armáde bola modlitba. To však stačilo na to, aby mal mnohé nepríjemnosti a bol často trestaný. Raz na ceste k výsluchu mu spontánne napadol jeden verš z Biblie: „*Radosť z Pána je moja sila!*“ z Knihy Nehemiášovej. Táto modlitba ho potom sprevádzala v jeho ťažkých skúškach. Bola mu veľkou útechou a posilou. Napriek mnohým duševným a fyzickým útrapám dokázal zostať Bohu verný. Mnohým okolo seba pomohol nájsť Boha a aj sám cítil ako ho Boh premieňa: „*Vo svojej duši som cítil ako ma stále viac naplňa Božia prítomnosť. Láska v mojom srdci horela ako ticho horiaca svieca pred ikonou. Žiadna nespravodlivosť nemohla narušiť jej pokojný plameň.*“

VYŽAROVAL RADOSŤ

V Medžugorí Panna Mária veľa hovorí o radošti. Raz si vizionárka Mária uprostred živej skupiny Talianov všimla malého starého kňaza, ktorého tvár vyžarovala neobyčajne hlbokú radosť. Po prednáške k nemu pristúpila a spýtala sa ho: „*Odpusťte mi, prosím, že sa pýtam tak priamo, ale prečo ste taký plný radosti? Určite máte nejaké tajomstvo.*“ „*Rád Vám ho prezradím, slečna,*“ povedal s úsmevom. „*Mám 95 rokov. Keď som mal päť rokov, smutne som si uvedomil, že ľudia sa vždy sťažujú, aj z najmenšieho dôvodu, a to ma šokovalo. Cítil som, že aj Pána Ježiša to zarmucovalo. Preto som s ním uzavrel zmluvu a slúbil som mu, že počas nasledujúcich 100 rokov svojho života sa nikdy nebudem sťažovať, naopak, že ho budem za všetko chváliť, za dobré aj zlé dni, a že si budem vždy vážiť dar života. A musím povedať, slečna, že som svoj sľub dodržal. A počas všetkých tých rokov, keď som Pánu Bohu za všetko ďakoval, mi zlo nedokázalo ublížiť a vyhol som sa všetkým démonom!*“ „*Ale teraz už máte 95 rokov, tak Vaša zmluva čoskoro vyprší!*“ „*Nedávno som o tom premýšľal... a potom som povedal Ježišovi, že som pripravený predĺžiť zmluvu na ďalších 100 rokov svojho života!*“

KONKRÉTNE KROKY

1. Zakúsiť Božie milosrdenstvo v odpustení našich hriechov je prameňom čistej radosti. Dobré sa pripravme na svätú spoveď a urobíme radosť nielen svojej duši, ale aj anjelom v nebi, ako hovorí Sväté písmo pri podobenstve o stratenej drachme: „*Takú radosť majú Boží anjeli z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie*“ (Lk 15,10).
2. Radosť z odpustenia podarujme ďalej: odpustíme každý zo srdca svojim blíznym, ako nás to Pán Ježiš učí v jednom z podobenstiev, kde istý kráľ odpustil svojmu sluhovi celú jeho obrovskú dlžobu a očakával, že aj on bude konať rovnako (porov. Mt 18,21-35). Prijíť milosrdenstvo a byť milosrdný sú dva prúdy jedného prameňa radosti!
3. Dajme si predsavzatie všímať si viac ľudí okolo nás a ak vidíme, že je niekto smutný, urobme mu aj konkrétne nejakú radosť: vypočujme ho, ak chce s nami zdieľať svoje trápenie, podarujme malú sladkosť, kvietok, či nejakú povzbudivú myšlienku od svätého, ktorú môžeme napísať do sms-ky alebo na kartu. Potešme napr. niekoho z rodiny telefonátom, alebo návštevou. Duch Svätý nás bude inšpirovať!
4. Snažme sa nájsť si každý deň čas, kedy v tichu zostúpime do hĺbky duše na osobné stretnutie s Ježišom. Duchovný učiteľia odporúčajú využiť okamihy ráno po prebudení a večer pred usnutím, teda prvé a posledné chvíle dňa. Ak tieto minúty zvykneme tráviť s naším mobilným telefónom, môže to byť užitočným pôstnym predsavzatím, urobiť z nich čas dôvernosti s Pánom.